

Labirintul iubirii: Otilia și ecoul sentimentelor...

Opera lui George Călinescu în ochii scenariștilor

Analiza critică a cuplurilor erotice din romanul „*Enigma Otiliei*”

realizat de Gavdiuc Violina, eleva clasei a XII-a „A”, I.P.L.T „Hyperion”

Manifestările lui G. Călinescu în cadrul romanului „Enigma Otiliei”

Perioada interbelică pentru literatura română a fost profund marcată de scrieri ale unor mari realiști literari, printre care se enumeră și George Călinescu cu romanul său „Enigma Otiliei”. Operă de dimensiuni mari, cu caracter realist, limbaj balzacian, nu se limitează doar la standardele temelor paternității și avarului. Călinescu se dedică complet erotismului realist și este responsabil pentru transmiterea ideilor centrale nu numai prin intermediul atmosferei romanului sau personajele individuale, ci și prin intermediul tipajului erotic pe care îl poartă fiecare legământ sentimental sau fizic din cadrul operei.

Tanti Aglaie și soțul ei, Simion

Tanti Aglaie își cunoaște apariția în roman drept sora lui Costache Giurgiuveanu, ținta financiară a familiei sau, mai simplu relatat, tatăl Otiliei. Deși aceasta apare în postura unei doamne autoritare, dominante și egoiste, un exemplu al „burgheziei în declin”, Tanti Aglaie este „blocată” într-o căsnicie monotonă cu soțul său, Simion. Bărbatul cu care s-a căsătorit este o fire cu mult mai haotică și neinteresantă, care pare să o plictisească pe zi ce trece. Deși cei 2 au împreună 3 copii, Aurelia, Olimpia și singurul băiat Titi, relația acestora este una lipsită de compasiune, atracție, respect sau, ce să mai menționăm, dragoste. Simion obișnuiește să-și acuze soția pentru furtul averii și este definit de îngrijorările sale față de pierderile financiare provocate de soția sa : „**Tu mi-ai furat banii!**” afirmă Simion în cadrul filmului bazat pe roman, la adresa soției sale. Tanti Aglaie totuși își menține poziția de „lider” în relație, și își pune soțul la punct, tachinându-l și raportând de fiecare dată la infidelitatea și greșelile bărbatului din trecut. Totodată, doamna Aglaie rezumă absolut toate problemele financiare la adresa lui Simion, punând accent pe lenevia și neproductivitatea lui.

„ **(Banii) l-ai risipit cu femeile, ele te-au adus în halul ăsta**” , „**Alți oameni ca tine muncesc, nu stau ca trântorii, mi-ai mâncat zilele ticălosule!**”

Olimpia și Stănică

Olimpia, cea mai mare fiică din cuplul doamnei Aglaie și Simion, pare să fi moștenit nenorocul în dragoste și nefericirea în viață. O figură feminină, simplă și naivă, pare a fi stăpânită și controlată de Stănică, soțul ei. Deși, în lipsa unei cununii, cei doi au avut un copil care, din nefericire, a murit la cele 2 luni de viață. Pe parcursul romanului, Olimpia suferă continuu, iar de vulnerabilitatea emoțională a acesteia profită inclusiv soțul ei, Stănică. Cu regret, bărbatul o vizualizează pe femeie ca pe o oportunitate de a se ridica atât pe plan social, cât și financiar, datorită „potențialului” bănesc pe care l-ar purta familia și rudenia femeii. Stănică ba chiar menționează că este atras, în principiu, de corpul femeii, concomitent fiind plictisit de ea, determinat fiind chiar să o înșele. În linii generale, relația erotică dintre cei doi se limitează strict la interesele lui Stănică, Olimpia nefiind apreciată și iubită ca femeie și valori morale..

Aurica și Felix Sima

Aurica, a doua fiică din cuplul doamnei Aglaie și Stănică, pe decursul romanului trece printr-o criză erotică, fiind disperată să se căsătorească. Aceasta îl ochește și pe Felix Sima, încercând din răspuțeri să-i atragă atenția și să-l cucerească prin simplitatea acesteia ca femeie tradițională, fiind casnică, iubind să gătească. În ciuda eforturilor depuse de Aurica, Felix nu îi oferă o deosebită importanță, fiind chiar intimidat de obsesia și insistența Auricăi la adresa lui. Domnișoara continuă să posede o apreciere și simpatie aparte pentru Felix, fiind totodată prea „copilăroasă” pentru a percepe realitățile prezente și de a înțelege ce se întâmplă.

Felix și Georgeta

Apariția Georgetei în peisajul lui Felix Sima a marcat, totodată, începutul unei aventuri erotice, provocată de o chimie și atracție fizică spontană. Cei doi fac cunoștință într-un bar, datorită lui Stănică. O simplă discuție la masă, câteva pahare de alcool savurate împreună, au fost destule pentru a trezi un interes reciproc unul față de celălalt. Având în vedere că Georgeta a pus ochii pe Felix, acesta i-a răspuns cu reciprocitate mai mult fiind presat de ideea erotismului perfect, Georgeta fiind acea figură feminină extraordinar de frumoasă, dar nu destul de serioasă pentru Felix. Femeia reușește să înainteze numai avansuri erotice, surprinzător acceptate de Felix. În roman, relația dintre cei doi ar lua forma unei energii de atracție, nimic serios pentru Felix.

Felix și Otilia

Relația dintre Felix și Otilia este una dintre cele mai importante interacțiuni din cadrul romanului. Faptul că cei doi sunt verișori prin alianță nu a servit drept un argument puternic care ar fi putut să stopeze atracția emoțională iscată dintre tineri. Felix, recent mutat în București și concomitent idealizând viața urbană, este motivat și copleșit de ideea descoperirii figuri feminine cu mult mai complexe, experimentarea pe pielea proprie a burgheziei și intelectualității feminine, posedate de Otilia. Naturaletă sentimentală a Otiliei, bipolaritatea sau instabilitatea acesteia în decizii l-au ținut continuu interesat pe Felix, care, cu toată dedicația erotică, nu a reușit să descopere adevărata enigmă a Otiliei. Amalgamul de emoții pe care le-a oferit Otilia s-a transformat într-o adevărată poveste de dragoste pentru Felix, liniștit de promisiuni, inconștient de urmările dureroase cu care se va lua de mână. Relația lor este marcată de un contrast între idealismul și naivitatea lui Felix, pe de o parte, și complexitatea și independența Otiliei, pe de altă parte. În multe momente, Felix este profund confuz în privința sentimentelor sale pentru Otilia și încearcă, adesea fără succes, să o înțeleagă și să o câștige. Otilia, pe de altă parte, pare să aibă controlul asupra relației și nu se lasă influențată ușor de Felix. Ea nu este o femeie care să se lase copleșită de dorințele lui Felix, iar aceasta o face să pară uneori distantă și inaccesibilă.

Pascalopol și Otilia

Figura masculină a lui Pascalopol în cadrul romanului este nimic altceva decât definiția puternică a bărbatului în acțiune. Un domn bine calculat, înstărit din punct de vedere financiar, responsabil în clarificarea oricărei întrebări sau nelămuriri înconjurătoare, prezintă totodată un sentiment de dragoste paternă la adresa Otiliei, perceput totuși în clipa respectivă drept un interes și potențial erotic. Începând cu faptul că Pascalopol este un om singuratic, acesta este determinat să dezvolte o anumită obsesie pentru Otilia, deoarece o simte ca pe o fiică, respectiv idolizând-o și protejând-o, indiferent de circumstanțe, chiar și dacă era conștient de avântările și atențiile Otiliei față de alți bărbați. Din punctul de vedere al Otiliei, starea financiară și posibilitățile oferite de Pascalopol îi asigurau confortul necesar și asigurarea pentru un viitor singur, ferit de lipsuri și goluri, ceea ce au și determinat-o să ia decizia de a-l alege pe el.

„Triunghiul iubirii”

Felix, Pascalopol și Otilia alcătuiesc adevărata enigmă a romanului, iar triunghiul iubirii dintre cei 3 are potențialul multor consecințe și urmări sau finaluri, însă, spre sfârșit, s-a aflat un singur răspuns pe lângă celelalte mii. Otilia a stăpânit emoții profunde și sincere pentru Felix, fiind cu mult mai deschisă și directă cu acesta. Cu Pascalopol însă, Otilia a continuat să joace rolul feminității ideale, totuși păstrând o distanță anumită.

Chiar și dacă Otilia era o femeie destul de geloasă, având mici pretenții la interacțiunea lui Felix cu Georgeta, continua să fie alături de Pascalopol, conștientă fiind de intensificarea situației pe care o provoacă. Deși Pascalopol, fiind un bărbat matur, tolera zbudărnicia Otiliei și interesul față de Felix, studentul venit la București și-a vociferat direct nemulțumirile și deranjul provocat de relația lui Pascalopol cu Otilia. Între cei doi bărbați s-au iscat și confruntări, monitorizate pașnic de către Pascalopol. Bărbatul era conștient de faptul că Felix era o simplă obsesie ordinară și moft de-al Otiliei, dar totuși încerca să-l liniștească pe Felix: „Otilia e pentru mine ca o fiică” îi argumentează Pascalopol. În final totuși, Otilia analizează situația din punct de vedere financiar, dar nu exclude și binele pe care îl dorea pentru Felix. Femeia a luat decizia de a dispărea din viața lui Felix, cu speranța că acest episod tulburător de dureros îl va determina pe băiat să se focalizeze asupra lui și carieră, devenind într-adevăr, în viitor, un medic bun. Din această alegere asumată, Otilia urma să câștige suport financiar și asigurarea unui viitor stabil, însă se cunoaște că chinul bolii unei iubiri nereușite nu poate fi tratată cu bani.

ÎN URMA CELOR SPUSE...

Romanul „Enigma Otiliei” este unul dintre pilonii de rezistență a creației lui George Călinescu. Este cu adevărat uimitoare actualitatea acestei „meditații” literare asupra complexității umane, un detaliu ce, cu încredere, demonstrează catalogarea artistului literar Călinescu drept ARHITECT AL LITERATURII ROMÂNE. Pe lângă relatarea unei povești, George Călinescu expune culisele unor aparențe perfecte. Prin însăși construcția sa narativă, Călinescu demonstrează umanității cum literatura și arta cuvântului sunt capabile să explice și dezvăluie, indirect, problematicile sociale. Astfel, Călinescu devine arhitectul unei literaturi în care ideile și emoțiile sunt plasate într-un cadru coerent, dar fragil, în care fiecare personaj, ca și fiecare cititor, caută sensuri ce nu pot fi niciodată pe deplin revelate.